

1922
ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਢ.

~~~~~

૨. રડીઆમાં દેશોદયના નીકળે તાર;
એ તારે તારે બાળું બારતનો ઉદ્ધાર,—ધીરો.

જઠને થેતન કરતો દે; રવરાજને મુશવતો દે,
આંધી તારો દેડીઓ હેજી.—ધીર.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૦૭૮૮- વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ૨-૮૧૬૨૧ ૬૧૮૫

વિષય ટ- : ૩૨૧

मातृ सेवा.

અમે સત્યાગ્રહી ચેલા.

(લેખક-પદ્યાભુજ વિરજભાઈ મહેતા-મુરત.)

બન્યા ગાંધી ગુરુજીના, અમે સત્યાગ્રહી ચેલા;
અમારી ટેક જાળવવા મરી જાવા થયા ઘેલા.
દીધો છે મંત્ર ગાંધીએ, ત્હીને જીતવું મરવું;
સહીને દુઃખથી તરવું, ન દુઃખોથી કદી ડરવું.
નથી કેં દ્વેષ અંતરમાં, નથી ઘા મારવો સામે;
સહીને જીતવાનો છે, અમારો ન્યાયનો દાવો.
ન કરવું હાજી હા કદીયે, વચ્ચું જો અંતરે બીજું;
ભલે શિર બળ તોયે શું ? અમારે સત્ય તે કહેવું.
ભલે જંજીરથી જકડે, વતન છો ખાલસા મુકે;
જીવન અપમાનની ઝડીયો, ભલે અમ શિરપર વરશે.
અમે ના હાસ લક્ષ્મીના, અમારી હાસી એ રહેશે;
અમારા માનને માટે, ખુવારી છો બધી થાશે.
તપાવે ચા ડુંગાવે કે, અમોને ભઠ્ઠીમાં બાળે;
અમારે જીવવું મરવું, હવે ગાંધીજીના હાથે.
શુરા સેનાપતિ ગાંધી, અમારો સત્યને કિલ્લો;
અટળ શ્રદ્ધા અમારી છે, તુટે ના તોપથી તુટ્યો.
જગતનાં આમુરી શસ્ત્રો, થશે જીઠાં પડી હેઠાં;
છુટયાં બધાં સત્યનાં બાણો, અમારા રામનાં છેડયાં.
ધરા આખી ધૂળ બશે, સુણી સત્યાગ્રહી ટંકાર;
ઉતરશે દેવ સ્વર્ગેથી, લઈને હાથમાં જયમાળ.

વંદેમાતરમ્ શ્લોક.

શુદ્ધ સુંદર 'અનિ મને હર મંત્ર વંદેમાતરમ્;
 મૃદુલ સુખકર દુખહારી મંત્ર વંદેમાતરમ્.
 મંત્ર યહ હે તંત્ર યહ હે જંત્ર વંદેમાતરમ્;
 સિદ્ધિદાયક બુદ્ધિદાયક એક વંદેમાતરમ્.
 ઓજમય ખલ કાન્તિમય સુખ શાન્તિ વંદેમાતરમ્;
 મતિ પ્રદાયક અતિ સહાયક મંત્ર વંદેમાતરમ્.
 હરધરી હરબાર હો હરનામ વંદેમાતરમ્;
 હરદમ હમેશાં યોલીએ ગુરુમંત્ર વંદેમાતરમ્.
 જપીએ નિરંતર શુદ્ધ મનસે મંત્ર વંદેમાતરમ્;
 સોતે સમય ખાતે સમય કલગાન વંદેમાતરમ્.
 આઠો પ્રહર દીક્ષમેં રહે મૃદુતાન વંદેમાતરમ્;
 સુખસે હૃદયએ રાતદીન હો જાપ વંદેમાતરમ્.
 તેગસે શિરભી કટે બુલો ન વંદેમાતરમ્;
 મહોંતકી ઘડીઆં શુન્નહો નાહ વંદેમાતરમ્.
 નેલમાં હો તો જપો શુભ જાપ વંદેમાતરમ્;
 બેડીયાં કંકાર દે સુભ તાન વંદેમાતરમ્,
 વિર ગોલી તોપકી હે આઠ વંદેમાતરમ્;
 તેમ બરછી કે લીયે હે હાલ વંદેમાતરમ્;
 કર્ણુકા દહ કવચ હે એક શબ્દ વંદેમાતરમ્;
 વિન્ધ વિજયી યત્ર નિજયી મંત્ર વંદેમાતરમ્.
(નાનપુર કોંગ્રેસ.)

ભારત હમારા દેશ હિ, હિત હિસકા નિશ્ચય આહે'ગે;
 બિસકે હિતકે કારણે, હમ કુછ ન કુછ કર બાયે'ગે.
 ભારત અમારી માતૃભૂમી, હિસકા સંજ્ઞા હમપર હો બહુત;
 બિસકે મીટાને કે જીયે, હમ કુછ ન કુછ કર બાયે'ગે.
 ભારત કે દુષપ્રદ અવતતિપર, કયોં વ અશુ આકાવે'ગે;
 બિનકે હટાનેકે જીયે હમ કુછ ન કુછ કર બાયે'ગે.
 ધર્મશિલા ઐર ધનસે, ઉન્નતિ ભારતકી હોવે;
 બિસ ઉન્નતિ કે માગ'મેં હમ કુછ ન કુછ કર બાયે'ગે.
 સંસાર કે ઉદ્ધાર હેતુ, કૃષ્ણ જન્મે જેલમાં;
 તોફિર ભલા હમ કયોં કરે'ગે કુછ ન કુછ કર બાયે'ગે.
 આહે કિતને કષ્ટ હમકો, કયાં ન હો ઉસકે વિરો,
 સબ સહે'ગે મર મિટે'ગે, કુછ ન કુછ કર બાયે'ગે.
 (મુખ્ય કોંગ્રેસ.)

(સ્વરાજ્ય નાદ.)

જય જય હિન્દ અમારો દેશ,
 સ્વીકારો એજ એવન આદેશ—જય.
 પ્રણય મંત્ર જો વેદ સુત્ર જો દેવ તણો સન્દેશ,
 જેખી ઘોષથી ગમન ગળયો જય જય સ્વદેશ—જય.
 નમન અમ ભારત ચરણે આર્જ,
 હમારે પુન્યવંતુ જો સ્વરાજ્ય—નમન
 હૃદય તંતુ જુલો આત્મ વિજ્ઞાનાં, ગાન મુંજાવો આજ;
 લલીત કે હમી જુલો મંત્ર જો, જયો સ્વરાજ્ય સ્વરાજ્ય—જય.
 (રથનાથ.)

હમો સહુ ભારતનાં સંતાન.

રાગ-(સૌનું કરો કલ્યાણ હયાળું પ્રભુ સૌનું કરો કલ્યાણ)

ભારતનાં સંતાન હમો સહુ ભારતનાં સંતાન....(૨)

ગાંધી કીચકુ અલી ખીરાદરો. (૨)

લાલ પાલ ગુણ ખાણ-હમો.

મશહુર ખાનુ મિસીસ સરોજની (૨)

નીડર રત્ન સમાન-હમો.

શ્રીમતી દેવી સરલા ખીરાજો. (૨)

અસહકારમાં આગેવાન-હમો.

છે નસે નસમાં લઈયું હમાઈ (૨)

ભારત ગૌરવ માન-હમો.

ભારતનો ભાગ્યોદય કરવા. (૨)

તન મન ધન કુરબાન-હમો.

શીખ અને ગુરખા ખ્રીસ્તી પાત્રધો. (૨)

મરાઠા મુસલમાન-હમો.

પાઠ નીરંતર ઐક્યનો ભણીયું. (૨)

કરી બંધુ રક્ષપાન.-હમો.

ગાંધી ગુરૂ ગણી શીક્ષણ લઇયું. (૨)

કરવા ઉદય હિંદુસ્તાન-હમો.

અસહકારનું સત્ય શરણું ગ્રહી. (૨)

દીપાવીયું હિંદુસ્તાન-હમો.

[ચોકસી જડુલાલ.]

હવે મને હિન્દ છે વહાલો.

રાગ-(જમાનો તો બદલાયોરે.)

પાયો મ્હારા ગુરૂજીએ ખ્યલોરે,
હવે મન હિન્દ છે વહાલો રે.

કૌવતહર કેળવણીએ કીધા, તન મન ધનથી ખુવાર;
માનાપમાનનું ભાન નહિ; બન્યા મુરખના સરહાર,
કર્યો વધુ ડાઘ જે કાળોરે-પાયો.

કોટ-રહે ખેલે શૂર વકીલો, જીભ તીખી તલવાર;
જીતે કે હારે ન નહાવું નીચોવવું, પહેલાં ભરે ઘરખાર,
ગુલામીની ગુથે છે જાળોરે-પાયો.

ધંદીનું પડીસું ગળે લટકાવીને લુગે ખાલી કર્યું પેટ;
મેંમાં માર્યો સુધારાના લાડુનો, ડુચો ન ઉતરે હેઠ,
ધર્તીએ એ ધારાનું ટાળોરે-પાયો.

સત્યનું શસ્ત્ર ને શીશનું બખ્તર, શાન્તિ સમી સજી ઢાલ;
આપ બળે ઝુઝી મરવું કે તરવું, આજ કોણે દીઠ કાલ,
ખોટા બધા અન્ય છે ખ્યાલોરે-પા.

ચોકત, મહમદ, ગાંધીને કીચલું, સ્વાર્થ કર્યો બલીદાન;
હિન્દ તણા અણમુલ હીરાં એ, મંત્ર કહે બળવાન,
આહુતિ સર્વસ્વની આલોરે;

પડો પણ પાછા ન ચલોરે-પાયો. [જીઅર].

જય જય ઝોલો હિન્દુસ્તાન.

રાગ--(ઝેર ગયાં ને વેર ગયાં વળી કાળા કેર ગયા કરનાર).
હર હર મહાદેવ પુકારો, અદ્વાહુ અકબર રહેમાન;
હિન્દુ મોસલીમ એક થઈને, જય જય ઝોલો હિન્દુસ્તાન.
આ હુમી આપણી દેશ આપણો, એ પર જાન કરો કુરબાન;
ત્રી કોટી ભારતમાં તનુજો, જય જય ઝોલો હિન્દુસ્તાન.
એક કુટુંબી ભાઈ આપણો, માતા ભારતનાં સંતાન;
હિન્દુ પારસી મુસલમાની સૌ, જય જય ઝોલો હિન્દુસ્તાન.
મંદિરને મસ્જિદ બન્ને છે, ઇશ્વર કેરાં ઉંચાં ધામ;
ભાઈ ભાઈમાં લેદ ન હોયે, જય જય ઝોલો હિન્દુસ્તાન.
એક નેકને એક ટેકથી, કરો એકતા કેરું પાન;
રગ રગમાં સત્યાગ્રહ રેડી, જય જય ઝોલો હિન્દુસ્તાન.
ધમ ધમ ધમ ધમ કરો ધૂળવો, ફરકાવો ઉંચાં નિશાન;
સ્વરાજ્યના ડંકા ગગડાવી, જય જય ઝોલો હિન્દુસ્તાન.
દેવી યુદ્ધના શાન્ત સૈનિકો સ્થુળ બળનું ફરવા અભિમાન;
સ્વાર્પણ કેરાં શસ્ત્ર સજીને, જય જય ઝોલો હિન્દુસ્તાન.
તલવારો બંદુક ભાલાથી, ઉંચાં છે આત્માનાં સ્થાન;
શરીર પડે પણ એતો અસ્મર, જય જય ઝોલો હિન્દુસ્તાન.
વિજય માળ લઈ સ્વર્ગમુંદરી, તત્પર છે કરવા સન્માન;
માતૃ વેદીમાં પ્રાણ અર્પીને, જય જય ઝોલો હિન્દુસ્તાન.
(લેખક:-ચંદુલાલ નંદલાલ દેસાઈ-નડીઆદ.)

ખીલાફતકે લીએ દુઆ.

ઇલાહી બરેસા તરા હર ધડી હે,
 મુસલમાન પર એક મુસ્કીલ પડી હે-ઇલાહી.
 તુ મુસ્કીલકે હલકર તેરી સાંખડી હે,
 નસાફકી ફાજે ને સામી ખડી હે-ઇલાહી,
 એ ખ્યાલ ઉનકે દીલમેં દોહોગા સખો રોજ,
 કે સુલતાનકા મુમલીક બડા હે.-ઇલાહી.
 ઇસે બે'ચ લેવેગે ને મીલકે બાહમ,
 એ સેતાનકે દીલમેં આકર અડી હે-ઇલાહી.
 મગર યે નહિ જાનતે વો ખુદાયા,
 કે ઇમદાદ ઇનકે ખુદાકી ખડી હે-ઇલાહી.
 મુસલમાન આપસમેં તુમ એક હો જાવ,
 ખુદા પ્રીરતો ઇમદાદ પર હરધડી હે-ઇલાહી.
 મુસલમાન મિલકર ને કરતે દુવાયે,
 દુવા ઉનકી સમશીરસે ખડી હે-ઇલાહી.
 જલે દીલ ને મીલકર કરતે દુવાયે,
 વો આહે નહી બલકે તોફે ખડી હે-ઇલાહી.
 મુસલમાનકા ને ગ્રાહતે યુરાહે,
 મુખ પર ઇનકે ને લાનત પડી હે-ઇલાહી.
 અબ આગે ન કર શકતે કુચ ઔર કમતર,
 ખુદા ઇનકે ટાલે મુસ્લીમત ખડી હે-ઇલાહી.

(મોલવી અબદુલ્લા.)

ખાદી-દેશની આખાદી.

- બજવી મોહને બંસી, બહાવ્યો પાઠ ખાદીનો; ૧
મુતેલું હિન્દ જગાડીને, સુણાવ્યો મંત્ર ખાદીનો.
- નીહાળી માલ પરદેશી, બન્યો તો દેશ દીવાનો;
કરી બહુ એ માંધીએ, કર્યો ગુલતાન ખાદીમાં. ૨
- ફસાઈ મોહના ફાસે, બધો આ દેશ ચુસાયો;
હયાએ મોહને લાવી, બતાવ્યો માર્ગ ખાદીનો. ૩
- બુવો સ્વરાજ્ય ખેંચાતુ, સુતરના તાંતણે આવે;
સુધરવા હિન્દનું લાવી, સ્વીકારો વસ્ત્ર ખાદીનાં. ૪
- ગઈ ફેશન બુલી બવો, ખીલવવા દેશની સિદ્ધિ;
સપુત સંતાન ભારતના, કરો ઉદ્ધાર ખાદીનો. ૫
- થતો બરખાદ ના પૈસો, બધો આ દેશમાં રહેતો;
હબારો રંક કુટુંબો, કરે એશાન ખાદીનો. ૬
- રીસાઈ ગઈ બધી લક્ષ્મી, કુસંધી હિન્દ બાણીને;
મનાવા લક્ષ્મી દેવીને, ધર્યો પોશાક ખાદીનો. ૭
- ધણો ફડો ધણો સાંધો, ટકાઉને ધણો સાદો;
વહાલા હિન્દને સાર, બલો પોશાક ખાદીનો. ૮
- ધરોધર રંટીઆ રેખી, વિદેશી મીલવાળાનાં;
જળે છે હાય! હા હેયાં, પહેરે હિન્દ હવે ખાદી. ૯
- વિદેશી માલ પહરીને, કરેલાં પાપ ધોવાને;
હવે પસ્તાયલા હિન્દે, સ્વીકાર્યો વેશ ખાદીનો. ૧૦
- હશે બ્યાં પૂજ્ય એ ખાદી, થશે ત્યાં પુર્ણ આખાદી;
બહુ જો દેશનું આહો, સ્વીકારો વેષ ખાદીનો. ૧૧

ખિત્ત ફતપે-મોહખત.

ખીલાફતપે બાં કો ફીદા કર રહે હય,
 બે હુકમે ખુદાહે અદા કર રહે હય;
 બે સરભી કટે તો ખીલાફત પે અપના,
 ચેહી હમ તો હકસે દુઆ કર રહે હય. ૧
 નખીલ ખબર લો હમારી કે અખતો,
 પે આલીમ બહોતહી જફા કર રહે હય;
 કીયા હમકો તીફે સીતમકા નીશાના,
 પે રયા ખુશ વાથલા વફા કર રહે હય; ૨
 દીએ રંગ ફટ ઐર સરભી કટાયે,
 ઐર ઇસયેલી હમ પર જફા કર રહે હય;
 કોઇ હમસે પુછે તો હમ સાફ કહે દે,
 ખીલાફતપે દીલકો પ્રીદા કર રહે હય. ૩
 અજીઘ અપને કટવાયે હમને મગર વોહ,
 વફાકે ઇવજમે જફા કર રહે હય;
 ખતાઈગે હમ તુમકો આઈદા વોહ દીન,
 અલી કયા ખતાઈગે કે કયા કર રહે હય. ૪
 દીખાદેગે એક રોજ ઇસકા નતીજા,
 અલી હમતો આહો ખુદા કર રહે હય;
 કે રૈયત નવાઝી કયસી હે યાસે,
 કે દર પરદા હમસે દગા કર રહે હય. ૫
 ખબર લો ખુદારાહ મદીને કે વાલી,

કે ઉમ્મન પે કયા કયા જકા કર રહે હય;
 રહે તક કયામત ખીલાફત સલામત,
 યે બંદે ખુદાસે દુઆ કર રહે હય. ૬
 ખીલાફતકા હો ખોલખાલા નઝીર અબ,
 ખુદાસે ચેહી ધલતીબા કર રહે હય;
 ખીલાફતપે બાં કો શીદા કર રહે હય,
 ભો હુકમે ખુદાહે અદા કર રહે. ૭

મહાત્માજીનું પ્રિય ભજન.

વૈષ્ણવ જન તો તેને કહીએ જે પીડ પરાઈ બાણેરે,
 પર દુઃખે ઉપકાર કરે ને મન અલીમાન ન આણેરે.—વૈષ્ણવ.
 સકળ લોકમાં સદુને વહે નિદા ન કરે કેનીરે,
 વાચ્ય^૧ કાચ્ય^૨ મન નિશ્ચલ રાખે તો ધન્ય જનની તહેનીરે—વૈષ્ણવ.
 સમદષ્ટિને તૃષ્ણા^૩ ત્યાગી પરસ્ત્રી જેને માતરે,
 જીવ્યા થકી અસત્ય ન બોલે પર ધન ન ધરે હાથરે.—વૈષ્ણવ.
 મોહ માયા વ્યાપે નહિ તેને, દ્રઢ વૈરાગ્ય જેના મનમાંરે,
 રામ નામ શું તાર્યારે લાગી સકળ તીરથ તેના તનમાંરે.—વૈરાગ્ય.
 ધન લોભીને કપટ રહિત છે કામ ક્રોધ નિવાર્યારે,
 ભણે નરસૈયો તહેલું દરશન કરતાં કુખ ઇકોતેર તાર્યારે.—વૈરાગ્ય.
 [ભક્ત નરસિંહ]

જન્મ ભૂમિનું જય મંગળ

જય મંગળ પ્રિય જન્મ ભૂમિનું ગળવીએ:-

ભગીરથ સમ વીરલ વીર. ભારતી સુભટ સુધીર,
ભર સમુદ્રને હિમાલયે ઉછાળીએ- જય.

જનની અંક બુદ્ધીએ, ઝનુની રંગ ઝીલીએ;

આત્મબળ-ઊભાસથી બધું ઉભાળીએ- જય.

સત્ય અર્થ સજ્જ થાઓ વિજય વાવટો ઉડાવે;

વીર ધર્મથી ધરા સદા ધુભાવીએ- જય.

સત્યથી સચવાય સ્વત્વ, સમજીએ ધર્મ પ્રવૃત્ત;

ધુમીએ ઝનુમી જંગ તો મચાવીએ- જય.

ભુતળ ફેાડી ફેાડીએ, ઉડી જડો ઊખેડીએ;

દોરને દમામ દેશનો જમાવીએ- જય.

સ્થિતિ સમય સ્વીકારીએ, પ્રવૃત્તિ યજ્ઞ ચેાજીએ;

ભાતને સ્વદેશ કાજ કાં ન હોમીએ- જય.

માત દીન દુભાય છે, સપુત પીડા પીછાનીએ;

દુષ્ ટીપાવીએ, ઉમંગને વધાવીએ- જય.

દેશ સેવના સ્વધર્મ, અન્ય ન કરાવ્ય કર્મ;

આત્મભાવથી બધું પ્રભુમય પિછાનીએ-[લલિત] જય.

સ્વદેશ દર્પણ- તૈયાર છે કીમત એક આનો. વેપારી-
આને સસ્તા ભાવથી મળશે. તમારું
સરનામું મોકલી આપો. જવાબ મારે રીપ્લાઇ કાર્ડ લખો.

સ્વરાજ્યની ચાવી.

- ઘરોઘર રેંટીઆ રાખો, કહે છે મહાત્મા ગાંધી;
મુતરને તાંતણે લઈશું, ચીરા સ્વરાજ્યની સિદ્ધિ— ૧
- નથી લઠવું નથી મરજું, નથી કાંઈ મારવા બાકું;
બુધણ એ ખાદી પહેરીને, અસહકારી હવે બનવું— ૨
- શ્રમાળ્યા રેંટીઆ બાઈઓ, બાચ્યો ક્ષીટનનો પાયો;
શુભામી દુર કરવાને, પુનઃ એ રેંટીઓ આંચો— ૩
- મુકર્શન અકના જેવો, વિજયના નાદ કરનારો;
સકળ સિદ્ધિ એ દેનારો, રૂપાળો રેંટીઓ મુદારો— ૪
- શું એનો સ્વર છે મીઠો, રૂડું સંગીત જાનારો;
મહાત્માને ઘણો વહાલો, શ્રુમી સ્વદેશ કરનારો— ૫
- કરો સહુ પાઠને પુંજ, અમારો રેંટીઓ રાખ્ત;
સજીવન રેંટીઓ કરતાં, વાગ્યાં સ્વરાજ્યનાં વાળાં— ૬
- ક્યાળુ રેંટીઓ મુદારો, ધણાનાં પેટ ભરનારો;
જગતમાં છે નહિ આવો, અમુલ્ય દાન દેનારો— ૭
- અમારા દેશનું ગૌરવ, સદા છે રેંટીઆ માંડી;
વિસાયા રેંટીઆ જ્યાંદે, બરાંણી દેશને આહી— ૮
- ડરાવે દેવને દાનવ, એવો છે રેંટીઓ શુરો;
વધારે દેશનું ગૌરવ, સંકુળી રેંટીઓ રૂડો— ૯
- હીરો હજી હાથ ભીડીને, પથારો રેંટીઆ બાંધું;
તમારી સેવન ખીતરે, કહો તો પ્રાણને અંકુ— ૧૦

(હીરાલાલ)

બાળ યાચના.

(રાગ-અરેખા સુઝે અમ્મીસી ટોપી ઢીલાદે.)

મા મને ખાદીની ટોપી અપાવો;
 ખાદીની ટોપી અપાવો—મા મને.
 ખાદીનું પહેલું, ખાદીની ધોતલી;
 ખાદીની કથા પહેરાવો—મા મને.
 ખાદીનું દફતર ખાદીના બેડા;
 ખાદીથી સુંદર બનાવો

(હા-બાપુ-હા)—મા મને.

બાપુ ગાંધીજીની દેશી નિશાળમાં;
 સ્વદેશી લઘુતર લઘુવો—મા મને.
 પ્રીતે પ્રભુજીનાં લજનો ગાતાં;
 રેંટીઓ ફેડો કંતાવો

(હા-ભાઈ-હા)—મા મને.

સ્વરાજ્ય લેશું સુતરને તાંતણે;
 ખાદીનો મહીમા ગવાયો.

(હા-બેટા-હા)—મા મને.

(દોલતરાય સુંદરજી દવે-મુંબઈ.)

વીર જાગો જાગોરે,

(રાગ-ખમાય-ત્રિતાલ.)

વીર ! જાગો જાગોરે.

હિન્દ રડત હુઃખથી હાથ, હૃદય તમ શું નવ ચિરાય ?

માત ફદન કયમ ખમાય,—સુજન જાગો જાગોરે.

કાન્ત વદન કરમ્યું હાથ,—અબલ બનેલ ધુન્નત પાથ;

કમર કઠીન નવ રખાય,—શેા સજેલ વાગોરે,

ઢિન્ન બિન્ન શી જણાય, અનુપમ માત હિંદ હાય !
 રાત દિન શીલુ થાય, તદપિ શું ન કાઢોરે ?
 રિખત માત કયમ ઉઘાય, -લબ્ય મનન કરી સહાય,
 અધમ દ્રેષ પટકી પાય, 'હિન્દુ સૌખ્ય સાધોરે.
 રમ્ય દિવ્ય દ્યોષ ઉપાય, યતનમાં છો જીવ જાય;
 હામ તો પ્રભુજી સહાય, -વીર જીજો જાગોરે.
 (વસંતવિનોદી.)

માતૃભૂમિની વંદના.

ઐ માતૃ ભુમિ તેરે ચરણોમેં શિર નમાઉં;
 મેં બક્ષિત ભેટ અપની, તેરી શરણમેં લાઉં—ટેક.
 માથે પે તું હો વંદન, છાતી પે તું હો માલા;
 જીભ પે ગીત તું હો, મેં તેરા નામ ગાઉં—ઐ.
 જિજ્ઞાસે સપુત ઉપજે, શ્રી રામકૃષ્ણ બેસે;
 ઉસ તેરી ધુલીકોમેં નીજ શીષ પે વહાઉ—ઐ.
 માની સમુદ્ર જીસકી, ધુલીકા પાન કરકે;
 કરતા હૈ માન તેરે ઉશ પેરકો મનાઉ—ઐ.
 જે દેશ માનવાલે ચઢકર ઉતર ગયે સખ;
 ગોરે રહે ન ઠાલે તુઝકો હી એક પાઉ—ઐ.
 સેવામેં તેરી સારે લેદોદો ભુલ જાઉ;
 વહ પુણ્ય નામ તેર પ્રદિન સુનું સુનાઉ—ઐ.
 તેરેહી કામ આઉ, તેરાહી મંત્ર ગાઉ;
 મન ઐર દેહ તુઝપર બલિદાનપેં વહાઉ—ઐ.

તમારા દેશને માટે.

કશુ ના ચર્મ શકે અમથી, અરે ઓ એમ વદનારા;
જરાતો લાગણી રાખો, તમારા દેશને માટે.

ન-ભી-તા બતાવી દો, થયા કાં નસ્ત ને એઢી;

જરા તો આંખ ઉઘાડો, તમારા દેશને માટે.

પરચ જે કાનમા ઘા તે, મંજે મોંઢે સહન કરતાં;

બહુ ઉંઘ્યા હવે જાગો, તમારા દેશને માટે.

ભલે હો પારસી હિન્દુ. અગર હો જે મુસલમાનો;

ધરો સમભાવના હૈકે, તમારા દેશને માટે.

કરો જે કમ્મ જને તે તે વિસારી દેખને ધર્મા;

તજી દો દંભ મગરૂમી, તમારા દેશને માટે.

ધરૈન. ભાવના કેઢી, તવંગર યા ગરીબીની;

સમર્પો તન મન ધનને, સદાના દેશને માટે.

ગણો ના તાપને ઠંડી, રૂતુ વર્ષા નહી જાણો;

શીખી લો-પાઠ સ્વાર્પણનો, તમારા દેશને માટે.

ભુમિને આસ્માનોને, ધૃજગ્રી હાકથી દેતા;

ગયા વીર નર તે તો, સદાના દેશને માટે.

મુખોને દેહના ભેજે, કરી તે દેશની સેવા;

ગયા જે જે બધા હીરા, સદાના દેશને માટે.

તમારી જાતને માટે, તમારા જાતને માટે;

સદા સર્વસ્વ આપી દો, તમારા દેશને માટે.

(અરજી.)

તમારી જાહેર, દાકરો, અને ધર્મ ચાલીમાં
રેવરેન્ડ જાવના જાણીત કરના સાર જરૂર
ખરીદ કરો.

રાષ્ટ્રીય ગરબા સંગ્રહ.

પ્રખ્યાત રાજ રાજાશીમાં દેશ લક્ષ્યોના ફાટા
સથે તૈયાર છે.

કુલક કીમત નંબ ૧ ના બે આના.

વેપારી જાવ નંબ ૧૦૦ ના પાંચ રૂપીઆ.

તમારા ધર્મનો, ધનનો, અને આરોગ્યતાનો
જવાબનાર લોખીઓ યાને બે થડો આનંદ
સથે નીતિનું શિક્ષણ આપનાર

ચહા દેવીની ચહાઈ

ચાને

જમાનાનો જુલમ.

જરૂર વાંચો.

કુલક કીમત નંબ ૧ નો એક આનો.

વેપારી જાવ નંબ ૧૦૦ ના બે રૂપીઆ.

વેચનાર

શુકરેશ્વર જહુલાલ નારણદાસ.

નડોઆદ (ગુજરાત).

શ્રી લક્ષ્મીવિજય પ્રી. પ્રેસ (આન્ય) રતનપોળ નમરસોહની માર-
કીટમાં દેસાઈ રાયચંદ છગનલાલે છાપી-અમદાવાદ.

ચંપ્રહ કરી છપાવનાર અને વેચનાર

જીએકલર જહુલાલ નારણદાસ.

કે. સ્વામીનારાયણના મંદીર પાસે

જમુ. નડીઆદ.

